

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, 1649**

§. 6. Ite in castellum &c. Inuenietis asina[m] &c. si quis vobis aliquid dixerit, &c. Vt Dominus oste[n]dat quod probvia spo[n]te te[n]dat ad morte[m] diuinæ[m] patefacit potestate[m] in eo, quòd ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

24 HOM. QUADRAGESIMA PRIMA. DE INGRESSV. D. IN HIERVSalem.
hos annis in ecclesiis: Praenosteus autem David,
quod ingeflos Dominus hic Hierusalem; illico
recte tenderet ad templum seipsum aeterno-Pa-
tri presentaturos; decerit rogatque ut ramos
conferant in tanta copia & abundantia, quatenus
ex illis adorarent vias, feminas, plateas, domus, &
pauperes, nihil omittentes, sive ad ipsum
templum & altare. Vnde ad coram altari, qd.
sciam le proximontos iam agnum advenire in
araventis immodicum, per eum figuratum; qui
ramis adductis immolantur in Hierusalem.
Eximium igitur est mysterium quod Dominus
moram traxit in Bethphage, ut inde dederetur
in Hierusalem: quatenus in omnibus & per omnia
agni figura compleatur, qd. ex eo loco deducatur
& trahatur in Hierusalem cum rati-
mis olitorum & canticis quotidiano ante facili-
tatem, et praediximus.

§. 6. Ite in castellum, &c. Inuenietis ast-
nam, &c. Si quis vobis aliquid dixerit,
et. Vi. Dominus ostendat quid propria sponte
tendat ad mortem: animam patescat po-
testatem in eo, quid diabolus suu Apostolis
principi & ordinat.

¶ 20 P ortio cum hoc sic illius littere veritas; cor-
pus huius vmbrae & huius figurae spiritus,
mille praeclitis praerogatis, & vna hac sin-
gulati, quod agnum hunc adducant, ipse canem
propria voluntate ad mortem non proficiat:
verumtamen agnus hic diuinus ex se ipso
vadit. Ipse accedit Hierusalem, ipse haret in
Bethphage, ipse iuber adduci iumenta, ipse sua
mors fuit voluntate proficisciens. Ut autem Propheta
volunta-
I. Isaias hoc in prefato capitulo significet, in quo
magis Euangeliastam agit quam Prophetam, sic
est. Obitus est, quia ipse voluit. In hebreo legi-
tur verbum *Vnde* quod in coniunctione significa-
ce *Accedit*, verbum proprium quo significetur
quod accedit ex mera & libera sua voluntate,
nullam factam ei violentiam: sic enim scribitur in illo
quod dixit Iacob. *Accede huc fili mi, ut sal-
gam te, & in eodem ita, & quod appropinquat*
populus meus iste. Est autem hoc verbum pro-
prium S. eloquio quando de Sacerdote agit qui
ex mera sua voluntate accedit ad altare: & in
omni regore illud. *Obitus est* transferri potest:
Accedit ad altare ad offerendum se. Ecce quan-
bene sibi convenienter hoc obitus est, vel accedit
Vnde Isaias, cum illo *enam appropinquat* Euan-

genita Martialis quatenus aperte confiteri aptius
le posse dicere exercit omibus: *Voluntatis pa- pta. 55.8.*
res in nobis. Et hoc diuino profus consilio.

Doctrina est doctissima quam singulariter ex-
penditur D. Amb. a D. Greg. Nazianz. hoc opus a *In pl.*
reddere coram Deo maior premito dignum, & 29.
gratitudine apud homines, si voluntate fiat inter- 11.
gra & perfecta: quo reira quantumlibet exiguum Opus
sit opus, si multa fiat voluntate, coram Deo me quod ma-
ritimus habet extimum & magnum coram homi gii volunt
ibus adfer gratitudinem: quid si haec deficit, carsum,
ne in oculis Dei meretur premitum, nec apud eos illi
homines gratum officium, licet in se magna sit gratia,
velitatis. Inestimabile est quid nobis conferit 111.
sol viuentis loris: radis ac inuentus, per oculos. Cur soli
vitam habemus, eamque conservamus atque in- non red-
dem nobis producit: astment terra quo fructus, quibus viuimus: sine illo autem omnia forsan
vitam mortis & mortalia nostra imago: postea
umbra mortis & mortalia nostra imago: postea
numquam vidisti hominem iudicato pollicentem
qui convertens ad solarem sollicitum, arque
pro receptis beneficiis grates rependet. Cur hoc
Quia hoc non agit voluntariis, sed ordine fibi a
Deo prescripto ad hoc mouetur: unde Deo refe-
rente sunt gracie, qui creant illum, & sua vo-
luntate nobis illum tribuit: etenim hoc Salo-
mon expendebat. *Sol vnde admirabile, opus excelsi Ecclesi 43. a.*
*magnus Dominus, qui fecit illum, & in formoni-
bus eius festinamus.*

Idem considerat S. Doctor Greg. Nazianz. de
Luna & Terris, & ceteris ratione argumentati
partes de terra: qua quauis nobis ita sit bene-
ficia, ut illi nos alac & sustentem, numquam tam
men illi ob concessos tibi fructus frigescit, gra-
tes rependit, propter eandem rationem. Quod D. Gr.
eg. agit gratia habenda est: (loquitur D. Greg. Na., Nazianz.
zianz.) quod vivitur: Vnde enim a natura habet, & illud
Que aqua, quod deorsum seruatur t hoc enim a *Evan-*
*summo rerum opifice habet. Que enim gratia, Cum
habenda est, quod frigida est, aut soli quod inuenit, & consu-
lendum enim est invenit. Et si hoc ita sit in me, magis
homines qui mandib & operibus indigent alio: Iesus hos
multo magis in Deo: sicut enim nullius no- fermons
indiger, non magnificat id quod eius possit me-
gratia sit: nisi pro mentis libertate voluntatis, dum &
qua sit: in illis quippe primo coniuncti oculis, col 2. seq.
ut videat qualis illa tulget. Hoc tunica Spiritus: ante mod-
us. S. politiquam enim dixerat quid creavit &
statuit primores illos parentes in mundo, ve
seruerunt illi, divinissimam legem custodientem,
adiuvent: Posuit oculum: ipsum super corda illa. *Ecclesi 17.7*
rum: quia primum quod attendit, cor alit &
voluntas, ut rependet, soluat, & astmet id quod
sit,*

scimus illam habet, ut quosdam illuminet, quatenus illum cognoscit, faciente & extremo gaudio, iubilo & triunpho suscipiant: ita prius habet super cervices & extactarias suorum hostium voluntates: quatenus contra desiderabat, ut in concilio suo fieri determinarent.

Ad huius clariorum consummationem, primò: **21**
binos nrauit de discipulis suis, vt adducant illi
asham & pullum ligatos in vicu seu loco illis
opposito. Tunc misit duos de discipulis suis, dicente
isti: **ste** in castellum, &c. Non est ei cui hexareas
inquirendo quinam fuerint illi duo discipuli D.
Chrysl. & D. Ambro: opinione referuntur alicuius
auctoris quem non nominant, dicentes fusile D.
Petrum & D. Philippum: quia illi actu imagi-
nem praenuntiebat Dominus eius quod auctoris
esse per discipulos suos, gentes a peccatis suis
aboliendo (quae hac animalia designabantur) il-
latae sibi, fidei, & Evangelio subiiciendo. Fue-
tus V.
Quinam
fu' tnt hi
duo disci-
puli.
D. Ambro:
Ho. 23; 5
varia in
Matt. 10;
Lob. 9. m
Luc. 13;
prime.

langue nos, nos, & Euangelium invocando. Recuer-
tum autem ab his Apostoli qui primò gentes
ad Christum aducerunt, illas ab erroribus suis
& peccatis absoluendo. D. Philippus Samnitia-
nos convertit designatos per annam. Samaria
namque primacepit reeptis Euangeliis huius
predicatione Apostoli: & D. Petrus gentes ad
Iudeum reduxit predicando, & docendo Corine-
lium, ac declarando visione illa quan habuerat,
gentes admittendatas ab eis gratiam Evan-
geli. Quidam dups iolas tunc & Philippum
Apostolos expulerunt: quoniam i primum transgra-
dientes Iudaeam gentes aducerant ad Christum:
Philippus quidam Samarianus, quam sponsum esse
interpretatur. Perire autem gentes accipiens Cori-
nelium ex gentes, quia quod amari possunt.

Hoc quibusdam non placet, praesertim quod
credat illius qui primò in Samaria verbum Dei *Aitor.* 8.
dissimilans, non fuisse Philippum Apostolum, a Lib. de
sed Diaconum, vinum de septem ^{ad} Apostolis Baptiz. e. 8.
electum, quantum multi contrarium habent, nā in Lib. 1. de
D. Philippum qui conuerterit Samariam, vocant doct.
Apostolum, D. Clem. & Papa. & D. Aug. b. Sine Christi in
quicunque fuerint Apostoli: parui namque re. i. roamie,
fert in illi insitum: sed proposito nostro con. Vide Lo-
uvenienter forem illud aduferunt *Tunc.* Mort. ria in
trahit Dominus iu Bethphage ut ieiunias *Aet.* e. 8.
morti sua in Hierusalem. Hoc eodem tempore *vers.* 5.
priuilegium pedem eius efficeret, ostendente le voe. *V. I.*
Iuli supremum omnium Dominum, voluntatim Nunc se
scilicet & cordium liberorum: haec etenim emi. Christus
neustis & suprema et omnis potestas ut ex. ostendit
potuisse. In decursu via sua quandoque se omnium
Dominum matris ostendit, calcans illud aquae Dominus
D. in ianuam

in ambulans velut lateritium pavimentum, illiq; maxima sequenti tempestate imperans, ut à sorte suo defuerat: alias ventorum: dum enim tempestatem citem periculosa, illas solo verbo suo refusat & compescit: iterum salutis, illas quibuslibet imperantes, quomodo & quando ludebat: denique mortis, eam de corporibus eius, quae iam pollederat: quid plura? Etiam dominum, solo vocis sua impetu illos ad eum constringens quae facienda maddabat. Nec omnitem etiam legis: dum vii praecipit ut Sabbathio gravatum tuum tollas, feratque per publicas plateas urbis Hierusalem: addamus etiam ipsius naturae, quam subflantiam in alteram commutatis, et aequali in vinum, idque libera sua voluntate. Veritatem Tuas iam morituras te Domini ostendete vult vincere falem ecclie & terra, hominum & animalium, temporalium & aeternorum, nec quidquam esse coram tam absolutum, arius viribus robustum de quo supremum illius dominum disponere non valeat.

Misit apostolos, ut adducerent ubi animam & pullum prudenter illos premonens, ut si quis te illis opponeret adverteriam, illi respondeat: Dominus hic opus habet, adiutorium cum D. Chrysostomo, quoniam prudenter & consulto illis mandet,

*Hom. cix.
37 in ior.
perficit.*

et num illum vocaret dominum: dominus: nomen hoc est quo communiter iudei deum appellabant: dominus absolute quo declaratur, quod dominus sit uniuscuius illimitatus, nullus creaturam excipiens: & eo solo quo talis nominabatur antiquitus populum obligauit ad mandatorum omnium obseruationem: unde hoc sibi propter adserebat epichoroum: Ego dominus: cum igitur dicat: dominus hic opus habet significat apostolus ex mente d. chrysostomo. Non dicuntur dominus tuus, neque dominus noster, ut intelligant apocriti, quia ego solus dominus: non solum animalium, neque solum eorum qui infra subiecti sunt, sed omnium hominum: etiam eorum qui contra nos sunt, mens et anima eritis terreni & periretis eis. Et clare probatur eum esse dominum absolutum in hoc casu, quia cunctibus discipulis & solueribus animalia, illi qui domini erant precepit, illos impetrare conati sunt, ut narrat euangelista

*Lue. 19-31
D. G. H. R.
3809.
Hom. cix.
37.
In imper.
perficit.
Xom. 4.
Lue. 19-31
Eccles. 18-19.
D. A. T. M.
A. N. A. S.
In illud.
Apote. in ea.
fidelium
P. 185.*

scriptura: dominus sicut ad discipulos: Cur sollicita-

VI. super hoc allegoriam: cum enim pullus esset liberatus, symbolum peccatoris, datum intelligi, quod animam & non tantum unicum patiatur diabolus sui: pullum minimum, cui se per peccatum subiecit, sed rancos, designe, quanta sunt peccatorum species, quibus diabolus ligatus cum decinet. Itaque multi fuerunt iumentorum domini, & absque dubio essent matritus, vox, & filii: nra erant omnes velut domini eorum. Et insuper d. marcus adiutor, nra his illis qui esse apostolos oppoventur, fed etiam alios astantes, nam iudicabat illi non licere apostolis alium abducere. Quidam de illis scribentes dicerant illis: quid solitus pullum? Considerat d. athanasius dominus dixit. fratres mei coibere manus: etenim animalia hinc dominus habet, & scitote nos eos esse, nostrique ea feruare subibus & obsequiis, unde illa ligamus, illis nobis victimum acquirimus quem nobis auctoritatis illi alio abducatur: ita ut hi & illi obstatet apostolos, quibus tamen comitatis nec momento quidem desistentibus ab eo quod agunt, tantum dicendo: dominus hic opus habet, illa liberetur per miserere deligari & abducere, ut verbum quidem opponente, quo implebarunt quod dominus illis dixerat, offendens le dominum animalium hominemque abolutum, curus dominio se constituit.

VII. Et quamvis indicet d. chrysostomus hic sub ille ansam admirationis, dum videmus dominos illos nec verbum quidem responsione a. politorum opponere: dominus hic opus habet, aliquid quod enim potest dixerit quod illa audita deinde nomine possent illis commoueri, audiendo facultatem sua. dominum alium vocati dominum, illisque respondere, nra, nra: quid ergo num aliis domi nostra dominus illus se operatur? Meillest hoc tu patet si quis in horum ponit a. tuum secundum quod alius intret & papa pollio ubi colligat tibi gratissima: potest multo gra- VIII. mius tibi fore si contradicent tibi & dicenti: Similiter amice, scias has meas esse priores, tibi respondeas: tudo. dominus hoc praecipit & vult quasi suas: quid dices? Quis dominus, quoniam haec amemus? Alius huius hoti, & papa mea dicit: quis quoniam ergo nibelominus perpende inquit, quid querentes animalium dominii eum illi soluerent & abducerent, illi vero responderent: dominus hic opus habet, cum scirent illos esse dominos legitimos horum animalium, audientes tamen alterius domini nomen tacent, obedient ei, que se submittunt mandato, & dispositioni. Argumentum evidens est hoc, quod cognovimus illum haec prescripcentem dominum esse

veritate.

aniosalem, nemum iumentorum, sed etiam
cretarum omnium, quodque suam illo vocem
emittente & rem aliquam postulante, nō est quid
illi replicetur aut opponatur, sed caput oportet
ut vocem, & profundo silentio reieclā omni
replicē cognoscant & adoretur eius magnitu-
do: prout faciebant mystica illa animata, qua
vidic Propheta Ezechiel (quibus supremi mundi
Monarcha notabantur) nam audita vox deu-
per firmamentum voce feliciter Dei, cuius po-
etas super omnem extendor creaturam, alas
latis & capta sine vita contradictione aut oppo-
sitione demisi sunt, alto silentio Dei dominum
adorando.

I. Hoc supposito multa sunt; inquit D. Chry-
stos, sicut in hac ratione consideranda. Primum, o-
mnis filii se Dominus omnium praeponit, non solus
propter preuentia; sed etiam absentia, & ut illud quod dicit
de Apostolis luis, Inveniens asinam & pulum
allegans, & illa quidem domita erat & oneribus
leuis adducens, hinc vero iudomitus, cui nullus
infederat nec omnis impotuerat. Secundum: omni-
potentiam suam manifestauit, dicendo: soluti-
te & adductio mibi, nemo vobis oblaabit nec
ipsi Domini, fed nec verbo quidem obloquen-
tibus. Verba proferamus D. Chrysostom. Tu vero
tu, in diligenter expede, quae mirabilia peragit, & quid
hunc propositus adimplis. Agnus iumentorum predixit,
namum peccatum, & annas tacituros affre-
mavit: Non fuit res ipsa parva. Quis enim illi per-
fugio, cum resipiorū auferrener, preferens pa-
uperum, & fors agrestis, nullo modo aduersari? Cui
dixi non aduersari, sed nec interro: are quidam
qui interrogantes, responso auctoritate taceret acque ce-
dere. Nam utraque ista postea mihi mirabilia &
mirabilia videntur. Non enim parvum est cum tra-
hantur tunica, nisi dixisse. Et si dixerunt: cum
adversari, quia Dominus illis indigeret, et iussisse, ma-
xiunt cum non ipsum, sed discipulos eius viserunt.
Evidenter (at D. Chrysost.) manifestare voluit
quod Dominus esse absolum eorum omnium
qua sunt in terra, animo & cordium, atque per hoc
probare mortem suam esse voluntariam. Nec
quemquam posse consta cum mouere vel digi-
tum, nisi ipsi in hoc confiteretur, quodque solo
suo verbo de iniunctis suis facere posset quid-
quid animo beneplaceter. Hinc omnes doceat Iudeas
in eorum irrumens solo motu reprehendere posuisse.

II. Ex hac ratione ut notat idem D. Chrysost. pas-
sionis fuit iam vi:ous & Pascha celebraturus,
alios duos misit de discipulis suis in ciuitatem
Iherusalem intungens illis, ut sequentur vi-
tam illum quem offendient intrantem in ciui-
tatem & amphoram aquae bairstantem, domum-
que notarent quam ingrederecur, dicentesque
Patrifamilias domus, quod in ea desideraret ce-
lebrare Pascha, & ipse (sic Christus) ostenderet
vobis cornacnum grande stratum, bellèque pra-
paratum. Hæret hic D. Chrysostom: cur illos
mittens dixerit eis: *les in ciuitatem ad quendam*, Quidis ille
nec illum nominauerit? Quare non dixerit quis quidam
esse? D. Ambros. opinatur hominem quendam fecerit,
fusile pauperem; ut habet commune prouer. *Matt. 16:*
biuum: homo quidam portio D. Chrysost. arb. 18.
tratur fusile virum diuinitatis fluentem, quod pa-
tet ex ornato quo fulgebat eleganter, Chri-
stus quoque in ciuitate seruient. Carinus fuit ex linea-
rago ita extra ordinatio ut ex illo paucis fa-
ctis sit adeo magna, ut integrum cepit agnum
altarum, quo Christus etiam cum Discipulis le-
galem celebravit. Calix similiter ex lapide con-
atus erat pretioso ut dicimus infra. Portio dixit
Dominus: *ad quendam* quis homo erat Apo-
los ignotus, & ab illi uero frequentatus, nec Do-
mini discipulus. Vir erat primarius, & consulari
sibi splendide preparauerat cum suis: fusique
cognatus Pascha celebratrus. Ad illum hos mis-
sit: ite ad Dominum domus, ut quicunque sit,
illigique meo nomine dicite, quod in domo illius
conveniatur velim adesse & Pascha celebraturus.
Ad quid hoc Dominus. Ve evidenter tibi patet,
quā sim ego Dominus universalis, facultatus,
domini, cœnaclovū, diuinitati, in o: etiā cordū
ac voluntatū: ut solo verbo dicendo: quod ita
velim, cuncta vobis submittenda sint. Hoc vero
patet antequam passionis inchoentur mysteria,
quo conspicue confitemetur Christum esse Do-
minum adeo potenteem, ut quilibet possit: unde
si moriat, moritur quia uult, nec cum ad mor-
tem trahunt in uitium: quinimo ipse pungit scip-
sum in mortem voluntariè traditurus.

**§. 7. Cum appropinquasset, & c. ipse mori-
turus venit suo motu amore, velut electrum
Ezechiel: *ad hunc multo præclarior illi*, de
quo filia Iephite celebratur.**

Ad hoc igitur inchoat Christus hanc heb-
domadam cruciarum suorum, penitū,
passionis, ac mortis, illo aucto adeo illustri
& gloriose triumpho, quo confirmat velut pri-
mum principium, mortem haue esse planè vo-
luntariam, quodque ipse mens ac libera sua vo-
luntate preficteauri seipsum in sacrificiū obla-
turus: quatenus dum viderimus id quod patitur,

D. 2. inde